

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔/๒๕๕๖

วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายวรเกียรติ ตรงตรง) ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๔๓๓/๒๕๕๓ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ได้มีหนังสือเรื่อง ส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ สรุปความได้ว่า กองทุนรวมไทยวิสต์แคร์เจอร์ริง (โจทก์) ฟ้องนายวรเกียรติ ตรงตรง (จำเลย) ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ คดีหมายเลขดำที่ ๑๑๔๓๓/๒๕๕๓ เพราะจำเลยเป็นลูกหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เอกพัฒน์ จำกัด (มหาชน) โดยได้จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันการชำระหนี้ภายหลังจากได้รับเงินกู้ไปแล้ว จำเลยผิดนัด ผิดสัญญาไม่ผ่อนชำระหนี้ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เอกพัฒน์ ๑ ซึ่งค้างชำระเงินต้นจำนวน ๒๖๗,๗๐๓.๖๒ บาท ต่อมาโจทก์ได้ซื้อและรับโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้สินที่จำเลยมีอยู่กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เอกพัฒน์ ๑ จากองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

จำเลยได้ยื่นคำให้การว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องเพราะปรส. ไม่ใช่เจ้าหนี้ของจำเลย ปรส. จึงไม่มีอำนาจโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญากู้ยืมเงิน และขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๑

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีมติให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ แต่เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๕ - ๒๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และที่ ๒๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๕ วินิจฉัยแล้วว่า มาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

ดังนั้นจึงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามคำร้องคือ มาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗ มาตรา ๒๓๓ และ มาตรา ๒๗๑ หรือไม่

มาตรา ๓๐ ทวิ บัญญัติว่า “ในการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๐ ให้องค์การดำเนินการประกาศรายการพร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควรของทรัพย์สินที่จะขาย วัน เวลา และสถานที่ที่จะขายทรัพย์สินนั้นล่วงหน้าก่อนกำหนดวันขายไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยปิดประกาศรายการและรายละเอียดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานขององค์การ โฆษณาในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน

การประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นกรบอกกล่าวการโอนทรัพย์สินแก่ลูกหนี้บุคคลภายนอกที่ได้ให้ประกันหนี้เดิม และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่จะขาย ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีข้อต่อสู้เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะขายนั้น ให้ยื่นคำคัดค้านโดยชี้แจงเหตุผลและหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๓๐ ก่อนกำหนดวันขายทรัพย์สินไม่น้อยกว่าสามวันทำการ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว มิได้ยื่นคำคัดค้านการขายทรัพย์สินนั้น ให้ถือว่าลูกหนี้บุคคลภายนอกที่ได้ให้ประกันหนี้เดิม และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่จะขายได้ให้ความยินยอมกับการโอนทรัพย์สินที่จะขายนั้นแล้ว

เมื่อคณะกรรมการตามมาตรา ๓๐ ได้รับคำคัดค้านตามวรรคสองแล้ว ให้จัดทำความเห็นพร้อมด้วยเหตุผลเสนอให้คณะกรรมการองค์การพิจารณาวินิจฉัย ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าคำคัดค้านมีเหตุอันสมควรก็ให้ยุติการขายทรัพย์สินนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะมีการพิสูจน์สิทธิในทรัพย์สินนั้นเสร็จสิ้นถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันสมควรก็ให้ยกคำคัดค้านพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบและดำเนินการขายทรัพย์สินนั้นต่อไป แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายเพราะการนั้นที่ใช้สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๓๐ จัตวา”

ผู้ร้องให้เหตุผลว่า มาตรา ๓๐ ทวิ ให้อำนาจคณะกรรมการ ปรส. พิจารณาวินิจฉัยคำคัดค้านข้อต่อสู้ของลูกหนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยว่า ข้อต่อสู้ของลูกหนี้มีเหตุผลสมควรหรือไม่สมควร หากมีเหตุผลสมควรจะมีผลทำให้ข้อต่อสู้ของลูกหนี้มีผลบังคับได้ตามกฎหมาย และหากไม่มีเหตุผลสมควรและยกคำร้อง จะมีผลทำให้ลูกหนี้ยินยอมกับการโอนทรัพย์สิน และจะยกข้อต่อสู้ขึ้นมาในชั้นศาลที่มีการดำเนินการฟ้องร้องคดีไม่ได้ อำนาจการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ปรส. เป็นอำนาจการพิพากษาคดี เพราะมีการวินิจฉัยในประเด็นข้อหาแห่งคดีและการชำระเงินตามมูลหนี้ และมีผลโดยตรงต่อการพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม อำนาจดังกล่าวเป็นอำนาจพิพากษาอรรถคดี ดังนั้นจึงถือว่า มาตรา ๓๐ ทวิ

กำหนดให้คณะบุคคลที่ไม่ใช่ศาลให้มีอำนาจทำการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเช่นเดียวกับศาลอันเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๑ และจารีตประเพณีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามมาตรา ๗

พิจารณาแล้วเห็นว่า ความมุ่งหมายของพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ และรัฐบาลเห็นว่า บริษัทที่ถูกระงับกิจการหรือลูกหนี้ทั้งหลายไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้อีกแล้ว และไม่สามารถใช้หนี้แก่เจ้าหนี้ได้ การดำเนินการตามมาตรา ๓๐ ทวิ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้มีความเป็นไปได้ตามเหตุผลที่กล่าวมาคือการให้อำนาจแก่องค์กรเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ดำเนินการประกาศขายทรัพย์สิน และโอนทรัพย์สินของลูกหนี้ และปรส. มีอำนาจตัดสินใจว่าจะขายหรือไม่ขายทรัพย์สินโดยอาศัยเหตุผลและหลักฐานที่ผู้คัดค้านเสนอ

เมื่อเหตุผลสำคัญในการออกกฎหมายในเรื่องนี้เกิดจากความจำเป็นเร่งด่วนที่รัฐบาลจะต้องแก้ไขปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อประโยชน์โดยส่วนรวมของชาติ จึงจำเป็นต้องให้อำนาจอย่างพอเพียงในการดำเนินการในเรื่องนี้อย่างรวดเร็วและได้ผล ซึ่งมีได้เป็นการลิดรอนสิทธิของบุคคลโดยทั่วไปแต่อย่างใด เพียงแต่ต้องการให้ ปรส. มีอำนาจหน้าที่ในการแก้ปัญหาให้สำเร็จไปโดยเร็วและบังเกิดผลที่ยุติธรรมระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้เท่านั้น และไม่ถือว่าคณะกรรมการ ปรส. เป็นศาลหรือทำหน้าที่ศาลแต่อย่างใด เพราะทำหน้าที่ขายทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อใช้หนี้เท่านั้น

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ศาลโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาลรัฐธรรมนูญได้ใช้ในการวินิจฉัยปัญหาที่ไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญกล่าวไว้อย่างชัดเจน ให้อัยการประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาพิจารณาวินิจฉัยได้ ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๑ ส่วนมาตรา ๒๕ ได้มีคำวินิจฉัยแล้วจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ